

ETISKA RIKTLINJER

SVENSKA BUSSTRANSCHENS
RIKSFÖRBUND

FASTSTÄLLDA AV FÖRBUNDSRÅDET
2002-11-19

Etiska riktlinjer för aktiva medlemmar i Svenska Bussbranschens Riksförbund

Som medlemsföretag i Svenska Bussbranschens Riksförbund (BR) ska vi genom vår professionalism och seriositet rätta oss efter samtliga tillämpliga lagar och förordningar. Som busstrafikföretag och/eller bussresearrangör i BR ska vi med vår genuina branschkompetens även göra allt som är möjligt för att följa branschens etiska riktlinjer. Det innebär att:

1. Vi bemöter resenärer, uppdragsgivare, medarbetare, kollegor och myndigheter med ärlighet, öppenhet och respekt.
2. Vi behandlar alla lika och diskriminerar inte någon oavsett kön, tro, etnisk bakgrund eller sexuell läggning.
3. Vi planerar, arrangerar och utför resor med hänsyn till resenärernas och medarbetarnas trygghet, säkerhet och välbefinnande.
4. Vi planerar, arrangerar och utför resor så att dessa påverkar natur och miljö i så låg utsträckning som det tekniskt och ekonomiskt är möjligt.
5. Vi beaktar god affärssed.
6. Vi respekterar gällande lagar, regler och allmänna villkor som verksamheten omfattas av.
7. Vi hanterar reklamationer och misstag på ett ansvarsfullt sätt, vilket innebär att vi även följer Allmänna reklamationsnämndens beslut
8. Vi arbetar systematiskt med att förebygga förseningar och förhindra olyckor.
9. Vi ger korrekt information samt visar öppenhet i vår kommunikation med resenärer, medarbetare, massmedia, myndigheter och övriga intressenter.
10. Vi deltar inte medvetet i att planera, arrangera eller utföra resor som kan antas ha oetiska eller kriminella syften.

Etiska riktlinjer för aktiva medlemmar i Svenska Bussbranschens Riksförbund

I dagens informationssamhälle är det viktigt att ha tydliga ståndpunkter samt att visa hänsyn till människa och miljö. En seriös, ansvarsfull och framåtsträvande bransch som värnar om människans välmående och miljöns hållbara utveckling bör sträva mot att arbeta efter etiska riktlinjer. Etiska riktlinjer kan fungera som ett instrument i strävan att öka omvärldens förtroende och engagemang för bussbranschen. Etiska riktlinjer bör även fungera som vägledning hur vi agerar internt inom branschen.

De etiska riktlinjerna baseras på ett arbete som en etikarbetsgrupp i Svenska Busstrafikförbundet presenterade hösten 1990 samt på de sju kriterier som nedan beskrivs.

Vad gäller ordet *etik* så betyder det enligt Svenska Akademiens ordlista ”vetenskapen om sedligt gott och ont”. Ordet *etik* härstammar från två grekiska ord, *ethos* och *ethiko's*.

Ethos kan översättas med ”sedelära” och handlar om hur man bör bete sig i sociala sammanhang. *Ethiko's* beskriver den karaktär eller det sinnelag som styr hur vi beter oss och handlar mot vår omgivning.¹

Valet av begreppet *etiska riktlinjer* i stället för *etiska regler* är viktigt att klargöra. Riktlinjer är ”huvuddragen av viss verksamhet och hur den skall gå till”. Regler är ”fastlagd bestämmelse för hur en viss handling skall utföras”. Valet av *riktlinjer* i stället för *regler* är i en branschgemensam skrivning gjort med tanke på att branschen ska peka ut färdriktningen för medlemsföretagen. Medlemsföretagen ges då både tidsmässig rymd och större möjlighet att företagsanpassa och implementera dessa riktlinjer i sin verksamhet. Däremot kan det på företagsnivå vara lämpligt att tillämpa begreppet *etiska regler* för att arbeta mot tydliga mål och uppnå de av branschen fastställda riktlinjerna.

Ett begrepp med koppling till etiska riktlinjer är ”hållbar utveckling”, ett begrepp som myntades av Brundtlandkommissionen och definieras som ”en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov”.² Hållbar utveckling kan för bussbranschen baseras på tre olika dimensioner, nämligen ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.

---

¹ Företagsetik – En väg mot hållbar utveckling?, C-uppsats Badman och Ivemyr, 2001

² Världskommissionen för miljö och utveckling, 1988

Etiska riktlinjer för aktiva medlemmar i Svenska Bussbranschens Riksförbund

I diskussioner som förts mellan internationella investerare ställs allt högre krav på företags etiska hänsynstagande. Under diskussionerna har även pekats sju etiska kriterier pekats ut som viktiga när ett företags etiska nivå skall bedömas³.

Sju kriterier vid etisk bedömning:

- *Mänskliga rättigheter:* Företaget måste följa de internationella överenskommelser som finns i fråga om barnarbete och får inte heller diskriminera några individer (kön, tro, kultur, sexuell läggning)
- *Miljöhänsyn:* I fokus är idag hela verksamhetens miljöfilosofi. Miljöledningssystem, återvinningsbara produkter och energibesparande åtgärder är några exempel på aktiviteter som anses positiva ur miljösynpunkt.
- *Ärlighet:* Företaget måste tala sanning i sin marknadsföring. Dessutom görs en bedömning av i vilken utsträckning löften hålls. Även företagsledningens öppenhet gentemot de anställda, massmedia, myndigheter och andra intressenter kommer in här.
- *Ansvarstagande:* I första hand hur företaget hanterar reklamationer och misstag, men även vilken beredskap företaget har för förseningar och eventuella olyckor.
- *Personalpolicy:* Berör personalens fysiska och psykosociala arbetsmiljö.
- *Samhällsansvar:* Hur företaget agerar gentemot samhället om man till exempel flyttar verksamhet. Sponsring av kultur och idrott. Sammanfattningsvis vad företaget ger tillbaka till samhället.
- *Affärs- eller verksamhetsidé:* Företagets grundvärderingar samt visioner och mål för verksamheten granskas.

Svenska Bussbranschens Riksförbunds val av *etiska riktlinjer* i stället för *etiska regler* innebär att branschens färdriktning och mål pekats ut i stället för att forma ett regelverk med krav på omedelbar åttlydnad. De branschgemensamma etiska riktlinjerna ska fungera som katalysator för medlemsföretagens etiska tänkande och inte som ett regelverk med krav på uppföljning och efterlevnad. Etiska riktlinjer i stället för regler får till följd att BR inte behöver avsätta resurser till ett eventuellt kontrollorgan som ska bedöma om medlemsföretagen uppfyller de etiska kriterierna i riktlinjerna.

Samhällets befintliga kontrollorgan är kompetenta att utfärda förelägganden för de medlemsföretag som inte åttlyder de regler och lagar som verksamheten omfattas av. BR har därefter möjlighet att agera enligt förbundsstadgarna vad gäller sanktioner och åttgärder mot de medlemsföretag som av samhällets kontrollorgan bedömts bryta mot lagar och regler.

---

³ Företagsetik – En väg mot hållbar utveckling?, C-uppsats Badman och Ivemyr, 2001